

Klub českých turistů přispěl nemalou měrou k tomu, aby se Červený Kostelec stal vyhledávaným, hojně navštěvovaným letoviskem, zejména v období první republiky.

Ale ani v poválečných letech a v současnosti počátku 21.století neztratil nic na své důležitosti

a i v dnešním uspěchaném a zmenšeném světě dále rozvíjí mezi širokou veřejností vztah k přírodě, památkám a zdravému pohybu mezi dobrými lidmi.

Turistika v Červeném Kostelci se datuje prakticky od roku 1906, kdy z obce Bystré v Orlických horách přišel do našeho města pan Josef Hartman a začal aktivně pracovat v Okrašlovacím spolku. Nejen že se zasloužil o vybudování vodovodu, získání doplňku městského lesa Občiny a lesa Žďáru, vybudování vycházkových stezek, ale jako hodně zcestovalý člověk začal organizovat spolkové vycházky a výlety.

V roce 1919 s novou republikou přišel ten správný okamžik, kdy část členů Okrašlovacího spolku založila v Červeném Kostelci odbor klubu československých turistů. Ihned započala bohatá a tvořivá spolková činnost. Byly pořádány nejen vycházky po blízkém okolí, ale velmi oblíbené byly i vozové výlety do širokého okolí: na Ostaš, Hvězdu, do Pekla, Police nad Metují, Nového Města nad Metují apod. Odbor klubu československých turistů také hodně přispíval k propagaci města, které začalo být hojně navštěvováno.

Od samého počátku činnosti se objevují jména: ředitel Josef Hartman, drogista Karel Háek, vrchní ředitel spořitelny Břetislav Umlauf, výroba prádla František Kejzlar, stavitel Robert Dvořáček, učitel František Balíček, Antonín Mühlstein, prokurista Adolf Just, továrník Jaromír Just a další osobnosti města.

Činnost turistů pokračovala svou tvořivou činností ve všech oblastech turistiky pokojně až do roku 1938. Na tento rok byla naplánována jako vždy bohatá činnost s množstvím krásných výletů po celé naší vlasti. V Praze se chystaly velké jubilejní oslavy k 50. výročí turistiky na našem území. Jak výlety v Červeném Kostelci tak velké jubilejní oslavy v Praze byly díky stísněné politické situaci roku 1938 zrušeny. V tomto roce byl také darován panem ředitelem Umlaufem Klubu československých turistů pozemek na Bohdašíně

s tím, že postaví na tomto pozemku turistickou chatu v případě, že vojenská správa tam tuto stavbu chaty povolí. Přišla však 2 světová válka a ze stavby chaty sešlo.

Při 20. výročí založení Klubu Československých turistů v Červeném Kostelci 10. února 1939 v divadle bylo mimo jiné jednáno o zřízení turistické noclehárny, pro kterou byla získaná místnost v chudobinci. Se zařízením noclehárny pomohlo ústředí v Praze darováním železných postelí a město Červený Kostelec, které poskytlo dar 16 200 Kč. Pan továrník Škoda daroval 6 polštářů s povlečením. Noclehárna měla od začátku 24 postelí a 45 nouzových lůžek. Dále byly na valné hromadě v roce 1939 projednány a schváleny propagační materiály a články pro návštěvníky Červeného Kostelce a to nejen v letním období, ale poprvé byla také zveřejněna propagace našeho kraje pro lyžaře. Na tomto výročním zasedání se také hodně mluvilo o novém značkování. Čekalo se pouze na direktiva z ústředí, jak se má značkování a umístování orientačních tabulek provádět.

Ani v letech 2 světové války turisti nezaháleli. V rámci daných válečných poměrů fungovala noclehárna o kterou se pečlivě staral její správce Antonín Nývlt. Nutno však zde podotknout že ne vždy sloužila noclehárna jen turistickým návštěvníkům města. Často musela být propůjčena z nařízení úřadů pro jiné účely. Také turistická knihovna, kterou měl na starost jako knihovník učitel František Balíček, byla v činnosti. V oblasti vycházek a hlavně větších výletů byla činnost omezena s ohledem na mimořádnost válečné doby a úředního nařízení omezujícího cestovní ruch. Přesto však i v průběhu války byly pořádány dostupné výlety jak pro členy, tak také pro návštěvníky města. Průvodcem těchto výletů byl nejčastěji František Balíček, který pro návštěvníky města připravil vždy zajímavý program pro zpříjemnění pobytu u nás. Také turistické značení nezahálelo a pod vedením prokuristy pana Antonína Nývlt se během války prováděly opravy značení, umístění orientačních tabulek a dle instrukcí z ústředí i nové značení. V tomto období nelze také zapomenout na dlouholetého pokladníka Karla Henčla, který se vzorně staral o finanční stránku odboru Klubu Československých turistů.

Rok 1945 přinesl toužebně očekávanou svobodu. Klub Československých turistů Červený Kostelec provedl dle rozhlasové výzvy dne 16.května 1945 zajištění a převzetí pozemků na Švédském vrchu o výměře 2,5 ha. Tento pozemek náležel Bund der Deutsche-Osten. Dle dalších pokynů z ústředí byla dne 7.11.1945 podána přihláška o přiděl půdy v osídlení na tyto pozemky dle směrnic Národního pozemkového fondu v Praze. Bohužel na písemnou a ani osobní urgenci nedostal klub žádné stanovisko k vyřízení a k zaknihování pozemků nedošlo. V poválečném roce se činnost turistů zaměřila na společné úsilí přivést naše město a náš kraj opět do podvědomí turistů a letních hostů jako vyhledávané letovisko, tak jak tomu bylo před válkou. K tomu mělo také sloužit nové vydání turistického průvodce našeho města a okolí. Ve vzpomínce na rok 1945 nelze zapomenout na výlety povozem do Nového Města nad Metují, zříceninu hradu Výrov, Nový Hrádek a Dobrošov. Druhý výlet povozem byl pak na Ostaš. Oba tyto výlety byly pod vedením předsedy Josefa Hartmana. Výlet na Liberecko vlakem vedl jako průvodce pan učitel František Balíček, který se v témže roce stal také jednatelem klubu. Hledalo se také nové místo pro noclehárnu a našlo se v bývalém Vackově domě. Další poválečná léta byla věnována rozvoji turistiky v našem městě. Klub se zaměřil na náborové akce ke zvýšení počtu členské základny, což se dařilo. Počet členů KČT vzrostl na 214. V této době se dařila také spolupráce s Junákem, jehož zástupce pravidelně docházel na výborové schůze turistů. Značkařem klubu se stal Balíček starší s Balíčkem mladším, který v této době začíná pracovat ve výboru. Dalším mezníkem byl rok 1949. V tomto roce dochází k úplnému sjednocení všech tělovýchovných spolků a turistiky se Sokolem. Klub Československých turistů se tedy stává oddílem Sokola. Zástupci Sokola byla našemu oddílu přislíbena úplná volnost ve svých věcech a plná podpora sjednoceného Sokola. Tato změna nastala v našem odboru 19.února 1949 na slavnostní členské schůzi, které se zúčastnilo více jak 100 členů Klubu českých turistů. Na tomto slavnostním shromáždění se také oslavilo 30. výročí založení organizované turistiky v Červeném Kostelci a 70. narozeniny předsedy ředitele pana Josefa Hartmana, který vykonával funkci předsedy již 27 let, tedy od roku 1922. V roce 1949 byla opět

přestěhována turistická noclehárna. Tentokrát z Vackova domu do nových místností u Škodů.

A nastala léta padesátá 20. století. Léta plná zvratů a direktiv i v turistickém hnutí. 25.března 1952 se konala členská schůze. Tuto členskou schůzi zahájil předseda pan Hartman. Dále bylo konstatováno hostem z mateřské závodní jednoty Sokola – Jiskra, že na jejich schůzi byl vedoucím turistického oddílu zvolen pan Jiroušek Otakar. Ostatní členové výboru budou voleni na právě probíhající členské schůzi dle dané kandidátky. Krátce také vystoupil ředitel Barták, člen akčního výboru a vyzval turisty k hojně účasti na celostátních akcích, jako je 1.máj a další. Nový výbor pak začal pracovat od 25.3.1952 ve složení: O. Jiroušek – předseda, J. Hartman – místopředseda, Balíček starší – jednatel, Ryšavý – pokladník, Balíček starší, Balíček mladší a Kaufman – značkaři, Balíček starší – knihovník, Hartman – správce noclehárny, Hartman, Jiroušek, Balíček – výlety. Od roku 1955 opět změna. Již ne oddílem Sokola, ale oddílem spojené TJ Jiskra Červený Kostelec. V témže roce byl na výborové schůzi 4.března přivítán nový člen oddílu Zdeněk Mikan, který začal navštěvovat výborové schůze. Zajímavý v tomto období byl také rok 1958, ve kterém byly 2 výroční členské schůze. Pravidelná řádná VČS 18.3.1958 s volbou nového výboru: předseda – O. Jiroušek, R. Dvořáček – místopředseda, Kleprlíková – zapisovatel, J. Balíček – pokladník a značkař, Pázler, Semerák – cvičitel, Hartman, Lukášek, Řezníček – noclehárna, Mikan – člen výboru. Všichni jednohlasně zvoleni na další volební období. A teď to zajímavé. Dne 17.12.1958 další výroční členská schůze oddílu turistů. Do výboru zvoleni: předseda – Zdeněk Mikan, jednatel – M. Kleprlíková, cvičitel – J. Pázler, V. Kult a E. Svatá – značkaři a cvičitelé, J. Balíček – pokladník, Lukášek – noclehárna. Bohužel nevíme kdo dal podnět ke svolání této mimořádné členské schůze. Však již necelý rok po tomto vnějším zásahu do vedení oddílu turistiky, tzn. koncem roku 1959 je kritizován stav v oddíle turistiky pro naprostou nečinnost a nezájem o jakékoliv akce. Dne 12.10.1959 je na úzkém výboru konaném v závodním klubu Tepny 12 rozhodnuto svolat na 29.10.1959 členskou schůzi a podat na ni návrh na nový výbor oddílu.

Snad jedinou dobrou věcí zavedenou v 50.letech minulého století bylo 100 jarních kilometrů, kterých se všichni rádi zúčastňovali.

A máme tu léta šedesátá 20. století. Tehdejší mocipáni konečně pochopili, že funkcionáře do turistického oddílu nelze dosazovat, jestliže se sami chtějí chlubit u svých nadřízených soudruhů činností spolku, který jak si myslí sami spravují. Turistika ani láska k přírodě se nedá nařizovat. Tak se vrátil do funkce předsedy Ota Jiroušek a do výboru R. Dvořáček, J. Balíček, J. Řezníček a další, kteří věnovali turistice v Červeném Kostelci podstatnou část svého života. Pravda je, že se v tomto období let šedesátých a sedmdesátých nahromadila spousta hlášení a formulářů o jarních úklidech, brigádnických hodinách na počest různých výročí jako Vítězný únor, VŘSR a soutěže o plakety, tzv. Vzorný oddíl různých stupňů. Tak se naboursila tužka a vyplňovalo se, neboť dobře a včas vyplněné hlášení mohlo přinést nějakou tu korunku do klubové kasičky ba dokonce i titul Vzorný oddíl 3.-1.stupně o který musel povinně soutěžit každý oddíl tělovýchovné jednoty ČSTV. Toto období pro nás také znamenalo příliv nových nadšenců turistiky, kteří hledali klid a pohodu nejen v přírodě, ale také pěkné chvíle mezi slušnými lidmi. Tak se začínají objevovat v členské základně jména, která v naší turistice pracují do dnešních dnů: L. Červený, V. Fabián, D. Brázdová, V. Bařtipán, E. Kačer, P. Bergmann, J. Mílová, J. Bernard, O. Ressler a další. Rok 1970 zaznamenal oživení činnosti uspořádáním prvního ročníku dálkového pochodu Červený Kostelec – Sněžka 56 km Jakuba Haliny o jehož zrod se nejvíce zasloužil Lád'a Červený. Podnětem k této akci byla povídka Chudí lidé, kterou Božena Němcová napsala v Červeném Kostelci. Tento pochod má v dnešní době již 4 obsáhlé samostatné kroniky a 47 ročníků za sebou. V roce 1975 odchází z funkce jednatele stavitel R. Dvořáček a tuto funkci přebírá J. Balíček a ve výboru začínají pracovat: L. Červený, J. Máslo, E. Kačer, J. Petera, O. Ressler. Rok 1976 byl rokem prvního ročníku Hadařské 25 s doplňující trasou 10 km pro dětské účastníky. Tento pochod jehož trasy se každoročně mění, má za úkol seznámit nejen vzdálené účastníky, ale také obyvatele našeho města s krásnou přírodou v našem blízkém okolí. A že se tato myšlenka daří, dokazuje již 42 hojně navštěvovaných ročníků. Je třeba se zmínit o roku 1977, kdy na výroční členské schůzi 22.11. bylo poděkováno za dlouholetou práci ve funkci předsedy O. Jirouškovi, který tuto funkci vykonával

s jednoletou, již zmíněnou nucenou přestávkou, plných 25 let. Novým předsedou byl zvolen O. Ressler. Oddíl turistiky má v této době 127 členů. Činnost oddílu v následujících letech vykazuje celkem bohatý turistický život. Nesmíme také zapomenout na obětavou práci V. Fabiána, vedoucího aktivního turistického oddílu mládeže, který nahradil po roce 1968 prakticky činnost Junáka. V roce 1979 je také založen dívčí turistický oddíl mládeže pod vedením učitelky D. Brázdové mladší. Také turistické značení, tato náročná, všemi využívaná a snad nikdy nedoceněná práce turistických oddílů, vykazuje v Červeném Kostelci vysokou úroveň. Na začátku 70.let odchází do té doby velice známá dvojice značkařů ing. Kult a učitelka Emilka Svatá. Pomyslnou štafetu přebírá na dalších 19 let doslova a do písmene rodina Bařtipánova a poté od roku 1991 do dnešních dnů Jaroslav Balíček nejmladší. S běžícími léty přicházejí další změny. Za 85-letého pana Bernarda přebírá pokladnu D. Brázdová starší. Rok 1983 je poznamenán smutnou událostí, neboť ze středu turistů odchází na cestu, ze které není návratu, Jaroslav Balíček starší, dlouholetý značkař a jednatel oddílu. Funkci jednatele přebírá jeho manželka Květa Balíčková. Ke změně vedení oddílu dochází v roce 1984. Předsedou je zvolen P. Bergmann a O. Ressler přechází na post místopředsedy. A máme tu rok 1989 – Sametová revoluce. Volné vydechnutí a otevřený svět. Tato skutečnost přinesla celkový útlum zájmu o domácí turistiku. Počet členů rapidně klesl na 37 členů, protože každý mířil za otevřené hranice. Tomu se ale nemůžeme po letech uzavřenosti ani divit. Z oddílu turistiky při TJ se stal opět po 40 letech v roce 1990 Klub Českých Turistů. Ti co zůstali věrní turistice, začali v roce 1996 spolupracovat s polským klubem PTTK Zabkowice Slaskie. Byla zahájena spolupráce a velké přátelství. Každý rok se setkáváme na 3dny, jednou u nás a jednou v Polsku. Zúčastňujeme se také vzájemně výročních členských schůzí a jednotlivých akcí. Díky těmto aktivitám, vzorně organizovaným výletům a vycházkám D. Vajsarovou a informační skříňce se turisté v Červeném Kostelci opět dostávají do podvědomí občanů města a od počátku 21.století narůstá opět zájem o turistiku a členská základna stoupá. Dálkové pochody Sněžka a Hadařská 25 začínají být opět hojně navštěvovány a je potěšující, že vzrůstá zájem o turistiku u mládeže. Optimistickou náladu uvnitř Klubu Českých Turistů narušilo úmrtí jednatelky Květy

Balíčkové v roce 2009. Na místo jednatele byl zvolen syn Jaroslav Balíček.

V nastávajících letech rostla pozvolna členská základna a činnost se zkvalitňovala. V roce 2014 odchází po dvacetidevíti letech z postu předsedy Pavel Bergman a na výroční schůzi je zvolen do funkce předsedy Otto Ressler. V roce 2015 odešel z řad turistů Jaroslav Balíček, jehož úmrtím ztratila turistika v Červeném Kostelci obětavého člověka třetí generace rodu Balíčků. Výroční členská schůze 29.ledna 2016 rozhodla o zapsání u krajského soudu na Klub českých turistů zapsaný spolek. Následující členská schůze 28.ledna 2017 rozhodla veřejným hlasováním o osamostatnění spolku s názvem Klub turistů Červený Kostelec z.s. s novým logem klubu. Nový název a logo používají turisté v Červeném Kostelci od 1.1.2018.